

F P

Taxa postala
plătita în num.
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron I. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Ara 5 lej

Director-Főszere-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Admi-
nistrátor delegat si girant respo-
nsabil-Felelős igazgató: Schwartz Endre,
Proprietar—Tulajdonos: Fraternitas
S.A.R. de Editură. Registrul publica-
tiunilor perioade No. 43. Dos. 889.
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Kedd, március 14.
1939—5699. Adar 23.
XXII. évfolyam, 60. szám.

Ma temetik Miron Cristea patriárka- miniszterelnököt

A görögkeleti egyház zsinatja méltatta az elhunyt patriárka érdemeit

Bucuresti, március 13. Ma, kedden megy végbe Miron Cristea patriárka temetése. Délelőtt 11 órakor gyászistentisztelet lesz a patriárka templomában. Az istentiszteletet a magas klérus végzi és résztvesznek rajta az elhunyt családjának tagjai. Öfelsége képviselője, a miniszterelnök, nagykövek, királyi tanácsosok és a többi előkelőségek. Az istentisztelet után beszédek következnek, majd a koporsót felemelik és körülviszik a templom körül, végül örök nyugalomra helyezik a kriptában. Ekkor megszólalnak a főváros valamennyi templomának harangjai. A koporsó elhelyezésekor zenes diszszázad tiszteleg. Ma, március 14-én a közhivatalok szünetet tartanak s az iskolákban nem lesz tanítás.

A román rádióleadó állomások közvetíteni fogják Miron Cristea patriárka temetésének ünnepélyes gyászceremoniáját.

Az esős időjárás dacára, a főváros polgárai rendkívül nagy számban vonultak el hétfőn Miron patriárka ravatala előtt. Már reggel 7 órakor sorakozni kezdett a lakosság, hogy kegyelettel adózzon az elhunyt főpap és miniszterelnök emlékének.

A vasárnapi gyászszertartás

Bucuresti, március 13. A Miron Cristea patriárka-miniszterelnök temetését megelőző gyászszertartás az eredeti tervek szerint folyt le. A fővárosi északi pályaudvar kápolnává átalakított királyi várostermében istentiszteletet tartottak, amelyen résztvettek az elhunyt családtagjai, II. Károly király öfelségének képviselője, Armand Calinescu miniszterelnök, a külföldi államok nagykövetei, a királyi tanácsosok, a kormány tagjai, az Országgyűlés szervezetei parancsnokai, a diplomáciai testület tagjai, a Nemzeti Ujjászületés Frontja, a Legfőbb Nemzeti Tanács tanácsának tagjai, a volt miniszterek, a teológia dékánjai és professzorai, a többi egyházfelekezeti képviselői, a polgári és katonai hatóságok képviselői, a Román Akadémia küldöttsége, a papság képviselői, az Országgyűlés szervezetei küldöttsége, a különböző kulturális egyesületek képviselői zászlók alatt és a katonaság. Az istentisztelet és a gyászadalok elneklése után a koporsót a halottas kocsihoz tették, majd a gyászmenet megindult az északi pályaudvarról a patriárkai templomba.

A gyászmenet

A menetben résztvettek Armand Calinescu miniszterelnök, dr. Vaida Veovod Sándor, Anghelescu, Mironescu, Argetoianu koronatanácsosok, a kormány tagjai, a diplomáciai testület, a Vitéz Mihály-rend lovagjai, a volt miniszterek, a Nemzeti Ujjászületés Frontja Legfőbb Nemzeti Tanácsának tagjai. A menetben haladt az elhunyt családtagjai után Ernest Urdereanu ezredes, mint II. Károly király öfelségének képviselője. A nemzet nagy halottjának koporsóját nyolc lelkész tette fel a gyászkocsira. Az északi pályaudvar előtti hatalmas térséget szorongásig megtöltötte a közönség, amely mély megilletődéssel, letérdelve nézte végig a gyászmenet elvonulását.

A katonai díszosztály végső tiszteletadásá után a halottasmenet a Calea Grivitein és a Calea Victoriein át a Dâmbovița, majd a június 8-ról elnevezett térre vonult. A gyász kocsi mellett a koszorúk

szalagjait Mironescu és Argetoianu koronatanácsosok és Andrei Radulescu, a Legfőbb Semmitőszék elnöke és két tábornok tartotta. A koporsót a patriárkai templom főhajójában ravatalozták fel, ahol hétfőn reggel 8 órától este 7 óráig a közönség megtekintheti és búcsút vehet az ország és a nemzet nagy halottjától.

A gyászmenetben résztvett Petrache Lupu, a maglavíti csodapásztor is. Az ország legkülönbö-

zőbb részeiből népes küldöttségek vettek részt a gyászszertartáson és megrendült lélekkel, őszintén gyászolva kísérték el Miron Cristea patriárka-miniszterelnök koporsóját a patriárkai templomba.

Az Uralkodó és a trónörökös részvétel

A királyi palota erkélyéről II. Károly király és Mihály nagyvajda végig tekintették a gyászmenetet, míg a Nemzeti Ujjászületés Frontjának tagjai és a többi egyesületek képviselői római köszöntéssel tisztelegtek a Felséges Uralkodónak. Öfelsége szívélyesen válaszolt köszöntésükre, miután előzőleg megadta a végtisztességet annak, aki még nemrégiben első tanácsosa volt.

A gyászmenet 17 óra 30 perckor érkezett a patriárkai palota udvarára és megállott a metropolitai templommal szemben. Itt fog megpihenni végleg, végső akaratának megfelelően a nagy halott. Ezen a helyen a menet beérkezése után a jelen volt főpapok és papok rövid gyászistentiszteletet tartottak.

Nem találták meg a végrendeletet

Az elhunyt patriárka vagyonának leltározásával megbízott bizottság jelen pillanatig nem talált végrendeletet, amely a vagyona vonatkozólag intézkedést volna. Ugy tudják, hogy a patriárka Cannes-be való utazása előtt nekifogott élettörténetét megírásának, de mindössze néhány oldalt töltött meg öseivel és gyermekkorával foglalkozó feljegyzései. A patriárka magával vitte a kéziratot Cannesba,

hogy ott folytassa annak megírását, de közbejött halála végzetes módon megakadályozta tervének végrehajtásában. A patriárkához közelálló körök szerint ez a kéziratörök kell képviselje a patriárka magán, politikai és egyházi végrendeletét.

Gyászistentisztelet Helsinkiben

Helsinki, március 13. Vasárnap délelőtt az ortodox székesegyházban gyászistentisztelet volt az elhunyt dr. Miron Cristea patriárka-miniszterelnök lelkiüdvéért. Az istentiszteleten megjelent a finn miniszterelnök képviselője, a külügyminiszter, megjelentek továbbá a kormány tagjai, a diplomáciai testület, Emilian Berea, Románia meghatalmazott minisztere, a román követség egész tiszttikara és több más finn közéleti előkelőség.

A görögkeleti egyház ünnepi zsinatja

Bucuresti, március 13. A görögkeleti egyház zsinatja ma délelőtt ünnepi ülésen áldozott Miron Cristea patriárka-miniszterelnöknek. Dr. Zigre kultuszminiszter olvasta fel a zsinatot megnyitó királyi kéziratot, majd Nicodem metropolita, helyettes patriárka, emlékezett meg kegyeletes szavakban az ortodox egyház első főpapjáról. A patriárka kórusának gyászéneke után a kormány nevében dr. Zigre kultuszminiszter parentálta el a patriárka-miniszterelnököt, méltatva ennek Nagy-Románia megteremtésében vitt szerepét. A nemzet hálás volt vele szemben és a legmagasabb méltóságokba emelte. Colan püspök a patriárka emberi kvalitásait méltatta, majd Nicodem metropolita köszönetet mondott Simion püspöknek, a bolgár egyház képviselőjének Románia gyászában való részvételéért. Javaslatára a zsinat elhatározta, hogy koszorút helyez el Miron patriárka sírjára. Ezután Zigre dr. felolvasta a szent szinódust bezáró királyi kéziratot.

Miron Cristea-emlékünnepe Kolozsváron

Cluj, március 13. Tegnap délelőtt Kolozsvár nagy és előkelő közönsége jelent meg Szamos tartomány kormányzósági palotájában, hogy adózzon a megboldogult Miron Cristea patriárka-miniszterelnök emlékének.

Dr. Todoran Ioan teológiai tanár megszabása beszédben ismertette a megboldogult patriárka szerepét a román nemzet egyesülésének előkészítésében, valamint az egyesülés utáni konszolidációs munkában. Miron Cristea életrajzában bemutatta az egyetemi hallgatót, a publicisztát, a lelkészt és magasabb egyházi tisztségében, mint püspököt, majd a gyulafehérvári nemzetgyűlés kiküldöttjét, az érseket és patriárkát, a kormányzót és végül miniszterelnököt.

A nemzeti egyház főpásztori minőségében való működése idejéről különösen négy mozzanat emelendő ki: 1. A mai Románia területén levő ortodox egyházak egyesítése, amelyet 1919-ben az összes érsekek és püspökök hozzájárulásával a Szent Szinódus felsőbbbőségének elismerésével vitt véghez. 2. Szamos új püspökség létesítése, így Kolozsváron, Nagyváradon, Constantaban, Baltiban, Cetatea-Albaban és Maramrosszigeten. Szemináriumok létesítése, a jasi egyetemnek a chisinaui teológiai fakultással való kiegészítése. 3. A román nemzeti egyház patriárkai rangra való emelése és 4. a román nemzeti egyház szervezeti törvényének lefektetése (1925-ben).

lőre nem
esemé-
guktól is

képviselő,
Károly
házi al-
kormány
elé ter-
skéül Si-
abinetnek
kormány-
y mi lesz
beszéde
bizalmát.
tőztatott

ársasági
oly dr.-t
shingtoni
Benessel
indított-
egyetemi
arják ad-
lították,

k minisz-

ter Lloyd
névsorát,
o, a kor-
o, Sivak.
ösítették

ancia kül-
y határo-
hatóságok
enekültek
Spanyol-

ina-

lenti: A
rabok kö-
ő, amely
t lehetse-
t létre-
k között,
erev ma-

törvény-
abot, aki
14 éves
bácsütés-
ácsütésre
ak.

ORT

l,
zett

ti—Spor-
s Hanga.

Göllövök
Praszler.
abdarugó-

ó R. T.
Pop 10.

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

A londoni Palesztina-konferencia

A SZERDAI MINISZTERTANÁCS. Az angol kormány szerdai minisztertanácsán behatóan foglalkozott a Palesztina-konferencia jelenlegi állásával. A minisztertanács után a kormány képviselői az arab és a zsidó delegátusokkal tárgyaltak és közölték velük, hogy egyheti haladékot ad a kormány a két delegációnak, hogy megegyezésre jussanak a Palesztina-kérdésben. Ha ezen idő alatt nem jön létre megegyezés, úgy a kormány végleges javaslatokat fog tenni Palesztina politikájára nézve. Ezen javaslatok csak a részletekben módosíthatók. Az alapelv nem lesz módosítható.

Kormánykörökben kijelentik, hogy öt-het tárgyalások után az angol kormány most már tiszta képet tud alkotni magának a helyzetéről és szemelőtt tartva a zsidó és az arab állásfoglalást, a kormány által előterjesztett tervvel szemben módjában áll határozni a Palesztina-kérdés szabályozására nézve. A kormány képviselői még a hét folyamán kidolgozzák végleges javaslataikat és egyes pontok tekintetében ki fogják kérni a palesztinai főkormányzó tanácsát. Erre az időre feülgesszük a konferenciát és csak a hét végén fogják újra felvenni a tárgyalásokat, amikor be is fejezik azokat.

A minisztertanács után a kormányhoz közel álló körök ekként összegezték a hivatalos angol véleményt a tárgyalások állásáról:

A konferencia eddigi menetéből megállapíthatjuk, hogy a tárgyalások nem reménytelenek. A nehézségek nagyok, a körülmények ellenünk szólnak, de a kérdés távolról sem reménytelen. Egyes köröknek az a véleménye, hogy a kormány nem elég határozott és bátor, téves. A kormány pontosan követi azt a vonalat, amelyet a konferencia elején jelölt meg. Mindaddig, amíg valamilyen kilátás is van a sikerre, folytatni fogja a konferencia tárgyalásokat. Ha azonban a hét folyamán nem jön létre megegyezés a tárgyaló felek között, úgy a kormány lejártnak fogja minősíteni a megszabott határidőt és be fogja jelenteni saját politikájának irányvonalait. Az öt-hetes tárgyalások alapján a kormány tudni véli már, melyik az az egyetlen irányvonal, amelynek alapján megegyezés jöhet létre.

A szerdai minisztertanács előtt nyújtotta a Jewish Agency a gyarmatügyi miniszternek azt a memorandumot, amelyben ki-

Z A Z A ? !

lenti, hogy ha garanciát ad a kormány a zsidó nemzeti otthon fenntartására és továbbfejlesztésére, úgy hajlandó olyan javaslatokról is tárgyalni, amelyek a Palesztina-mandátum keretén kívül állanak.

Az angol alsóházban Geoffrey Mander képviselő kérdést intézett a gyarmatügyi miniszterhez a Palesztina-konferencia kapcsán, mire Macdonald megismételte február 27-iki nyilatkozatát, mely szerint a kormány még mindig köteve van a Palesztina-mandátumhoz.

Mander: Hajlandó-e a miniszter biztosítani, hogy a Palesztina-mandátum marad a konferencia alapja és hogy a kormány nem fog eltérni a Balfour-deklarációtól?

Macdonald: A kormány még mindig köteve van a mandátumhoz. Ennél többet pillanatnyilag nem mondhatok.

ÚJABB TÁRGYALÁSOK A KORMÁNY ÉS A ZSIDÓ DELEGÁCIÓ KÖZÖTT.

Macdonald gyarmatügyi miniszter tegnap újabb megegyezést folytatott a zsidó delegáció vezetőivel. Újból ismertette a kormány álláspontját a két héttel ezelőtt előterjesztett javaslat részleteire vonatkozólag, mely javaslat tudvalevően palesztinai állam létesítését irányozza elő a mandátum helyett, ezt azonban bizonyos átmeneti idő előzte meg és ezalatt a zsidók és az arabok egyaránt részt vettek a végrehajtó és tanácskozó testületekben. Mint ismeretes, a zsidó delegáció elutasította ezt a javaslatot. A tegnapi tárgyaláson Macdonald nem terjesztett elő újabb javaslatokat, erre csak a hét folyamán kerül sor. A zsidó delegátusok viszont szóban is megismételték a memorandumban foglalt kívánásokat, hogy a kormány adjon biztosítékot arra nézve, hogy újabb javaslataiban megfelelő intézkedéseket fog előírni a zsidó nemzeti otthon zavartalan továbbfejlesztésére.

A tegnapi tárgyalásokkal kapcsolatosan egyes hírszolgálati irodák azt az ellenőrizhetetlen hírt közölték, hogy Macdonald alternatív javaslatokat terjesztett a zsidók elé. Felajánlotta állítólag Rhodéziát zsidó kolonizáció céljaira, ha pedig a zsidók ezt nem fogadják el, úgy Palesztinát angol dominiummá alakítaná át a kormány.

A londoni lapok szerint a tegnapi tárgyalások nem teszik lehetővé újabb tanácskozások felvételét a kormány és a zsidó delegáció között. A zsidó delegáció ugyanis írásbeli választ vár a kormánytól a benyújtott memorandumra és ettől a választól teszi függővé, hogy részt vesz-e a további tárgyalásokon, vagy sem.

HOARE BELISHA BEJELENTÉSE AZ ALSÓHÁZBAN.

A hadügyi költségvetés tárgyalása során Hoare Belisha bejelentette az alsóházban, hogy Palesztinára 16 baltalont irányoz elő a hadügyminisztérium. Ez a palesztinai haderő stratégiai póttartalék a Közel-Kelet számára. A hadügyminiszter nem mondotta meg, hol lesz ezen póttartalék főhadiszállása. Ami pedig ezen tartalék célját illeti, a miniszter célzást tett arra nézve, hogy a mai, megváltozott viszonyok között rendkívül fontos, hogy a Közel-Keleten biztosítsák a közlekedési utak fenntartása Palesztina, Egyiptom, Ciprus és Málta, valamint a dominiumok között.

A SPECTATOR SZIRIA, LIBANON, PALESZTINA ÉS TRANZJORDÁNIA ÁLLAMI ÖSSZEFOGASÁT AJANLJA.

A Spectator című négetintélyű angol folyóirat vezércikkében arra a konklúzióra jut a Palesztina-konferencia kapcsán, hogy a Balfour-deklaráció, bárhogyan is értelmezzék, nem jelenthet egyebet, mint hogy a zsidóknak meg kell adni a jogot és lehetőséget arra, hogy saját jövőjüket irányítsák a nemzeti otthon határain belül. Minden olyan megoldást, amely nem felel meg ennek az alapfogalomnak, Európában és különösen Amerikában árusításnak fognak tekinteni, azon ígéretet megszegésnek, amelyeket Anglia a háború alatt tett a világ zsidóságának. Világos azonban, hogy az arabok nem fognak belemenni abba, hogy a zsidók egy egységes

palesztinai államban szuverén módon irányítsák nemzeti otthonuk fejlődését. Az angol kormány ezért kompenzációt kell adjon az araboknak, amely hasznukra lehet abban az irányban is, hogy elismerjék a zsidó nemzeti otthon összes jogait.

Megmondandó, — írja a lap, — nem volna-e hasznos Anglia és Franciaország számára egyaránt, hogy vegyék revízió alá Szíriának a háború után történt felosztását és hogy helyreállítsák Szíria háborúelőtti egységét. A jelenlegi Szíria, Libanon, Palesztina és Transzjordánia alkossanak önálló államszövetséget, amelyet szerződéses viszony fűz Nagy-Britanniához és Franciaországhoz. Ezen államszövetség keretében a zsidó nemzeti otthon autonóm terület legyen, külön alkotmánnyal, amelyet speciális egyezmény garantálna. Nehéz, de nem megoldhatatlan probléma a zsidó nemzeti otthon határainak kérdése. A zsidó nemzeti otthon léte nem jelenti feltétlenül azt, hogy Palesztinában két ellenséges államot kell teremteni. A Spectator úgy véli, hogy Franciaország, amelynek hasonló nehézségei vannak Szíriában, mint Angliának Palesztinában, hozzá kell járuljon egy ilyen megoldáshoz. A mai időkben feltétlenül szükséges volna a két nyugati demokráciának szoros együttműködése Szíriában és Palesztinában, mert az ezen területeken dúló zavargások veszedelmet jelentenek a demokráciákra és Angliának és Franciaországnak módjában áll ezt a veszedelmet erőforrássá változtatni, amelyben biztosítja az arab világ erkölcsi együttműködését.

HERZOG FŐRABBI ÜZENETE: „NEM ENGEDNI ÉS NEM KÉTSÉGBEESNI!”

Dr. Isaac Herzog, Palesztina országos főrabbija, Londonból való elutazása előtt kiáltványt intézett a világ zsidóságához, amelyben a következőket mondja:

— Nem engedni és nem kétségbeesni! El-

Olaszország

A külföldi zsidók kiűzetése Olaszországból

kezők. Ezek számára a kormány világos és elhatározott tervek fölött rendelkezik. Ha már bevándorlókról van szó, csak jávaiakról lehetne szó, mert Surinam trópusi éghajlatu ország.

Kielstra, Surinam kormányzója pedig emlékirattal fordult a két holland kamarához, amelyben a zsidók bevándorlásával kapcsolatos a következőket írja: „Külön megvitatás tárgyává tettük a középeurópai menekültek surinami bevándorlását. Az ország különböző intézményeivel és magán szerveze-

képzhetetlen, hogy Anglia hitszegést kövessen el az oly súlyosan vert, hányatott, hontalan és földnélküli zsidó néppel szemben, éppen most, e nép történetének letragikusabb órájában. Mi bízunk abban, hogy az isteni gondviselés mellettünk lesz a sötétségnek ebben az órájában.

JICCHAK GRÜNBAUM: „NEM FOGUNK ELTÉRNI ARAB KORMÁNYT PALESZTINÁBAN”.

A palesztinai klacionisták A-csoportjának tel-avivi konferenciáján Jicchak Grünbaum, a cionista exekutívé tagja, kijelentette, hogy a zsidók sohasem fognak belépni egy arab kormányba és nem fognak eltérni az országban arab kormányzatot. A konferencia által megszavazott határozati javaslat felszólítja a londoni zsidó delegációt, hogy hagyja el a konferenciát, felhívja a Vaad Leumit, hogy fogja össze a jisuv összes erőt.

A HÉBER EGYETEM TILTAKOZÁSA AZ ARAB URALOM ELLEN.

A héber egyetem szenátusa manifestumot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy azonosítja magát a palesztinai arab uralom ellen elhangzott zsidó tiltakozásokkal. A marifszttum emlékeztet a zsidó nép palesztinai történelmi jogaira és felhívást intéz a civilizált népekhez, hogy tiltakozzanak a zsidók megszentelt jogainak megtámadása ellen. Hangsúlyozza végül, hogy a zsidók nem akarnak uralkodni az arabok fölött, de azt sem fogják eltérni, hogy mások uralkodjanak a zsidók fölött.

A LENGYELORSZÁGI ZSIDÓ PARLAMENTI KLUB TAVIRATA WEIZMANNHOZ.

Dr. Sommerstein zsidó képviselő, a lengyelországi zsidó képviselők és szenátorok klubja nevében a következő táviratot intézte Weizmann Chaimhoz: „A zsidó Erec Jisraelért való kemény harc e súlyos órájában biztató bátorításunkat küldjük és biztosítjuk a lengyel zsidóság teljes szolidaritásáról, valamint azon készségről, hogy áldozatot hozzon az ország megvédéséért.”

Z A Z A ? !

teivel lefolytatott tárgyalásaink során kiderült, hogy csak igen korlátozott bevándorlási lehetőségek léteznek ezen réteg számára. Csak azért, mert más országok bezárták előttük kapuikat, az ország nem vállalhatja nem megfelelő bevándorlók befogadásának terhét. Gyakorlati szempontból szóva, csak iskolázott kolonisták csoportja számára tudunk megjelteni lehetőségeket biztosítani. Ezek a kolonisták vagy a narancstermelésben találnának elhelyezkedést, vagy olyan új termelési ágakat teremtenének, amelyek ezeit hiányoznak Surinamban. Azonban mind a két kategóriából bevándorlóknak megfelelő tökémenységek fölött kell rendelkezni. Ugyanakkor közölték, hogy a kormány szakértő mezőgazdasági mérnököt küld ki Surinamba a zsidó bevándorlók letelepítési lehetőségeinek tanulmányozására.

A napolyi amerikai konzulátus megfelelő igazoló irással látta el azon zsidókat, akik engedélyt kaptak az Amerikába való bevándorlásra, de várniuk kell, amíg a kvótában sor kerül rájuk. Az olasz hatóságok azonban mindeddig nem adtak tartózkodási engedélyt ezen igazoló irások alapján. A menekültügyi bizottság ezért az angol kormányhoz fordult azzal a kéréssel, hogy átmeneti tartózkodási engedélyt adjon ezen kivándorlóknak Angliában. Hir szerint mintegy háromezer zsidó kínai vizumot kapott.

Az Olaszországban élő amerikai és angol zsidók, közös elhatározás alapján, nem kértek tartózkodási engedélyt meghosszabbítását, jöhetnek nem áll módjukban a határidőig elhagyni az országot. Valószínűnek tartják, hogy Anglia és Amerika közös lépéseket fog tenni ezen emberek érdekében. A letragikusabb azonban azon zsidók helyzete, akiket régi hazájuk nem fogad vissza.

ROBERT PELL NYILATKOZATA BERLINI TÁRGYALÁSÁNAK EREDMÉNYEIRŐL.

Az államközi menekültügyi bizottság alelnöke, Robert Pell szerdán, március 6-án visszatért Berlinből Londonba. Pell — mint közöltük — átnyújtotta Berlinben a menekültügyi tanács választást a németországi zsidók kivándorlásával kapcsolatos német memorandumra. A Zsidó Távirati Irodának adott nyilatkozatában Pell „eredményes”-nek mondta berlini tárgyalásait.

A nemzetközi menekültügyi bizottság körében most már úgy vélik, hogy elhárult minden akadály a németországi zsidóság rendszeres kivándorlásának útjából. A kivándorlatási folyamat gyorsasága most már attól függ, hogy milyen mértékben sikerül a bizottságnak megfelelő bevándorlási országokat találni.

Robert Pell valószínűleg a közeli napokban visszatér Berlinbe és megteremti a szoros együttműködést a menekültügyi tanács és a német hatóságok között. Az Havas értesítése szerint a németországi zsidók kivándorlása a következőképpen fog megtörténni: A német kormány elsősorban megfogja szer-

vezni a kivándorlást a saját határai között. Ennek érdekében központi statisztikai és elosztóirodát állítanak fel. A kivándorlás pénzügyi eszközeit egy német bizalmi társaság biztosítja. A német határokon kívüli kérdések az eviani konferencia londoni irodájának hatáskörébe tartoznak. Ez az iroda gondoskodik a kivándorlók szétosztásáról a befogadó országok között. Az ezzel járó költségeket az a most megalakítandó nemzetközi társaság biztosítja, amelyről említett tett már az eviani konferencia februári ülészakánának befejező jelentése.

22 EZER ZSIDÓ MENEKÜLT HOLLANDIÁBAN.

A hollandiai zsidó menekültügyi bizottság diszelnöke, dr. D. Cohen tanár közölte a Zsidó Távirati Irodával, hogy a mai napig 22 ezer németországi zsidó menekült tartózkodik Hollandiában. A négy menekült táborban 1626 illegális és 1500 gyermekmenekült van. 1645 menekültt részszettek köztámogatásban. A menekültügyi tanács kiadásai 1933-tól egészen 1939 elejéig 2 millió 800 ezer forintot tesznek ki. A holland menekültügyi bizottság szoros együttműködésben áll a HICEM-mel és az amerikai Jointtal. A bizottság most költöztet be amszterdami új, háromemeletes, saját házába, ahol 80 tisztviselő dolgozik, ezek közül 40 teljesen díjtalanul.

A HICEM PRÁGAI TEVEKENYSÉGE.

A HICEM prágai közgyűlésén Maria Schmolka asszony, a prágai HICEM vezetője tartott beszámolót a társaság tevékenységéről. A jelentés adatai szerint 1937-ben 4600 ember vette igénybe Prágában a HICEM támogatását. 1938-ban a támogatottak száma jelentős mértékben megnövekedett. A társaság segítségével 1937-ben 140 személy vándorolt ki Csehszlovákiából, 1938-ban már 525-en. Az elmúlt év szeptemberében átalakították a HICEM prágai szolgálatát és a tisztviselők számát felemelték 5-ről 30-ra. A HICEM 250 bevándorló számára kért angol beutazási engedélyt. A WIZO segítségével a HICEM sikeres akciót bonyolított le zsidó lányok elhelyezésére a zsidó háztartásokban.

Készül a bolgár-jugoszláv váumúió.

Megirtuk, hogy a legutóbbi bolgár-jugoszláv külkereskedelmi egyezmény elvben elfogadta a bolgár-jugoszláv váumúió és valutaunio tervét és annak kidolgozására mindkét kormány szakértő bizottságokat nevezett ki. A szakértő bizottságok terveikkel elkészültek, amelyek alapján rövidesen megindulnak a tárgyalások a váumúió terv realizálására.

HIREK

Időjárásjelentés. A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet, derülő irányzat, enyhe északkeleti légáramlás, továbbra is alacsony hőmérséklet. Éjjel általános fagy. Délen és keleten havazás.

Gyászistentisztelet a neolog hitközség templomában. Ma, kedd délelőtt 11 órakor gyászistentisztelet lesz a Regele Ferdinánd uti zsinagógában Miron Cristea patriarkaminiszterelnök temetése alkalmából.

Autókatasztrófa a tömös-brassói országúton. Bucarestből jelentik: A tömös-brassói országúton tegnap egy Piderdi nevű sofőr által vezetett gépkocsi nekiszaladt egy távirópóznának. Utasai közül Tarlanoianu erdőmérnök borda- és koponyalapi törést szenvedett, három erdőőr szintén súlyosan megsérült.

Z A Z A ?!

Borzalmas vasúti szerencsétlenség a kolozsvári javítóintézet közelében levő vasúti pályatesten. Tegnap este borzalmas szerencsétlenség történt a javítóintézet épülete mögötti pályatesten. A 404-es számú Kolozsvár-Bucuresti között közlekedő gyorsvonat, amely 9 óra 26 perckor indult ki a kolozsvári állomásról, elgázolta Ferschl Lajos 22 éves fiatalembert, a helybeli 31-es tüzérezred köz-

SZERENCSES Goldschmidt SORSJEGYEK.

katonáját. A szerencsétlen katonának mindkét lábát levágták a vonat kerekét. A nagy vérvesztéséget szenvedett eszméletlen Ferschl Lajost két gyárimunkás találta meg a vasúti töltés alján. Azonnal értesítették a mentőket és a hatóságokat. Elsősegély után bezúzódtak a sebészeti klinikára, ahol műtétet hajtottak végre rajta. A szerencsétlen tüzérekatonánál ma délelőtt nagy sebláz lépett fel. Életbenmaradásához alig van remény. A szerencsétlenség ügyében Negulescu hadbíró-alezredes elrendelte a vizsgálatot.

Egyik világszenzáció a másik után!

A ROYAL slág-ermögző slágersorozatának nagy eseménye:

Nagy keringő

Strauss halhatatlan melodíái keinek életre ebben a filmben. Az örökké vidám császárváros úde bája megtölti a szíveket a fiatalok varázsával.

Főszerepben: **LUISE RAINER, FERNAND GRAWAY** és **MILICA KORJUS.**

Ma visszavonhatatlanul utójára: **SUEZ.**

Gunda Din. Ruyard Kipling hőskölte-ménye filmen. Bemutatja szerdától a Capitol mozgó. Gunda Din Ruyard Kipling hőskölte-ménye, mely az angol katonáknak India benzúzóttjéval való állandó küzdelmükben tanúsított el nem muló hősiességüket tükröz-teti vissza, filmre került. Hü képe ez a film azoknak a harcolóknak, amit az angol hadse-reg embereinek kell megvívni a civilizációs reformok érdekében a legfanatikusabb vad törzsekkel és azoknak harcias benzúzótt tagjaival. Nagy áldozatok árán sikerült meg-teremteni ezt az óriás filmet, melynek drá-mai ereje, liktető cselekménye, misztikus látványai, a lejátszott kalandok rendkívüli izgalmi az utóbbi évek legnagyobb filmel közé emelik. Gunda Din, a bátor hindu, aki harcol és meghal az angol hadsereg dícsősé-geért. Gunda Din egyik a sokezer névtelen hős közül, aki mindent feláldoz a kötelesség oltárán. Gunda Din minden idők legkélele-sebb alkotása, melynek előállítás költségei minden képeletet felülmulnak. A film há-rom főszereplője Douglas Fairbanks jr., Victor Mac Laglen és Cary Grant művészi életük legnagyobb teljesítményét adják rend-kívüli szerepeikben.

Gerwais: Ma-Kui. Orvosélet Belső-Kiná-ban, 280 lap fve 125 lej, kve 165 lej. Előző Pantheon regények: Hans Fallada: Farkas a farkasok közt két kötet, 720 lap fve 277, kve 356 lej. Lulofs: Szumatra fve 125, kve 158 lej Lepagénál Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket.

Nagyvárádon a Carmel ort. kóser étterem

(Bul. Regele Ferdinand 3, Heymann-udvar, telefon 1400) a né. közönség rendelkezésére áll. Fővárosi nivó. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyel-mes kiszolgálás. — Esküvők és bankettek rendezését vállaljuk.

Egy kolozsvári kisgyermek borzalmas tragédiája. A szülői gondatlanság halálos áldozata lett tegnap este Beldean Grigore 2 és fél éves fiugyermek. A gyermek édesanyja az Aurel Isac ucca 20. szám alatt lévő laká-sán marószódaoldatot készített és a mérges folyadékot üvegen a konyha sarkában helyezte el, hogy azt a ruhamosásnál felhasználja. Az időközben felügyelet nélkül maradt 2 és fél éves fiucska játszadozás közben ke-zébe vette az üveget és annak tartalmából nagy mennyiséget ivott. A mérges folyadék olyan borzalmasan összegegte száját és belső szerveit, hogy a szerencsétlen gyermek borzalmas kínok között meghalt. A gondatlan anya ellen a rendőrség megindította az eljá-rást.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, ape-hajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Szék-rekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyom-morrontás, felfúvódás, gyomor- és belfájda-laknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lej. Minden városi és vidéki gyógy-szertárban és drogériában kapható.

Tegnap nagy diáktüntetés volt Lengyel-ország tengeri fegyverkezése mellett. Varsó-ból jelentik: Vasárnap nagy diáktüntetés volt Lengyelország tengeri fegyverkezése mellett. Kwasniewski tábornok, a tengeri és gyar-mati liga elnöke kijelentette, hogy a Balti és a Fekete tengerek közti csatorna nagy-mértékben hozzá fog járulni Lengyelország tengeri erejének növeléséhez. Lengyelország-nak gyarmatokra van szüksége — hangoz-tatta a tábornok. Egyik diák szerint az egye-temi hallgatók készek támogatni a kormány erőfeszítéseit a tengeri fegyverkezés érdeké-ben. Rövidesen új hadihajót bocsátanak vízre, aminek költségeit a lengyel diákság gyű-jtötte össze.

Orvosi szakülés. A Paul Ehrlich Orvos-tudományi Egyesület március 15-én, szerdán este pontosan 9 órakor tartja 127. tudomá-nyos ülését saját helyiségében, Str. Memoran-dului 13. a következő tárgyszorozattal: 1. Hozzászólások dr. Vitányi Lászlónak „A fejfájásokról” elhangzott előadásához; Dr. Csillag Jenő, dr. Elekes Miklós, dr. Farkas Imre, dr. Havas József, dr. Herschkovics La-jos, dr. Lengyel Miklós, dr. Ornsteyn Sándor, dr. Vass Zoltán, dr. Weinstein Gyula. 2. Dr. Schnabel Ede: A reumás megbetegedésekről és a reumaproblémáról. 3. Dr. Leó Izák: Az erotika jelentősége az újszülött táplálkozás-ban. (Új elmélet). Románnyelvű előadás. A tagokat és orvosvendégeket ezuton is meg-hívja a vezetőség.

Z A Z A ?!

Nagybányán befejezték a zsidó kereske-dők engedélyeinek revízióját. Nagybányáról jelentik: A minisztérium rendelkezése foly-tán a szatmári kereskedelmi és iparkamara bizottsága kiszállt Nagybányára, hogy felül-vizsgálja a zsidó vallású kereskedők engedé-lyeit. A revíziót egy nap alatt bonyolította le a bizottság és ennek során megállapítot-ták, hogy minden zsidó kereskedőnek van-nak állampolgársági iratai. A bizottság uta-zási és kiszállási költségeit a nagybányai zsidó kereskedőkre rótták ki, akik egyenként 175 lej fizettek. Azok, akik a bizottságnak nem mutatták be irataikat, azok Szatmáron március 15-ig elintézhetik. Egyébként ugyan-ez a bizottság közelebről ismét Nagy-bányára megy, amikor az iparosok iratainak felülvizsgálására fog sor kerülni.

***nem hoz annyit, mint az ÁLLAMPORSJÁTÉK SORSJEGYE, amelyet

COLECTURA OFICIALĂ ȘI A OFICIILOR RURALE P. T. T.

ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL VÁSÁROL. Ne mulassa el a MÁRCIUS 15.-iki alkalmat, am-kor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz. További húzások április 15.-én, május 15.-én, június 15.-én.

HELYI CIM:

Colectura Oficiala

CLUJ, STR. REGINA MARIA 46.

Vihar pusztít Newyork közelében. Newyorkból jelentik: A város környékén há-rom nap óta vihar pusztít. Öt halottja és számos sebesültje van eddig az orkánnak, amely 5000 fát tépett ki.

2-60 napra bezártak negyvenöt főváro-si mozit. Bucarestből jel.: A sajtó-és propa-gandaminisztérium a filmcenzura hivatal je-lentése nyomán elrendelte 45 fővárosi és vi-déki mozi 2-60 napra való bezárását. Mint a „Románia” írja, a szankciókat azért alkalmazta a minisztérium, mert a mozik olyan személyektől és cégektől kölcsönöztek filme-ket, amelyeknek nincs engedélyük a film-kereskedelemben. Másrészt egyes mozik a filmcenzura hivatal meghamisított bizonyít-ványai alapján a cenzura-bizottság által visszautasított filmeket játszottak.

Két filmkölcsönző cégnek a minisztérium 2-6 hónapi időtartamra megtiltotta, hogy filmeket mutassanak be a cenzura-bizottság előtt. A két cég a maga neve alatt cenzuráz-tatot filmeket, amelyeket idegen személyek hoztak forgalomba, anélkül, hogy erről a cenzura-bizottságot értesítették volna. A bucaresti törvényszék vizsgálóbírája le-tartóztatott egy H. Nánán nevű egyént, aki a cenzura-bizottság által visszautasított, va-lamin lejárt engedélyű filmeket hozott hamisított bizonyítványok alapján forgalomba.

Converziós hirdetések. Mértékek. Közyülési meghívók, Árverési hirdetések és bármilyen hivatalos és magánhirdetmé-nyek terminusra való megjelentetését vállal-juk a Monitorul Oficial, Corespondență Eco-nomică, Buletinul Bancar, Buletinul Justiției hivatalos lapokban, vagy bármely bucaresti lapban. Kívánatra személyesen felkeressük Rudolf Mosse S. A. Clujii Fiókja. Calea Ma-rechal Foch 4. Telefon 14-11.

Nánha ellen Diana sósborszesz-bedörzölés.

A megb. Wézel Albert tordai főrabbi z. c. l. Jahzeitja f. hó 15-én, szerdán lesz. Ezt megelőzőleg, kedd este 8 órakor egy Szijummal egybekötött társasvacsora lesz Tordán.

Uj könyvszenzációk: Knittel: Via Mala 648 lap kve 29 lej, Gervais: Ma-Kui 280 lap fve 125, kve 165 lej, Kellermann: Kék sza-lag 356 lap kve 178 lej, Chardonne: A böl-dogság éneke kve 119 lej, Kiss: Szegény em-ber élete 283 lap fve 165 lej, Haslett: A tu-domány megoldatlan problémái kve 185 lej, Heymann: Geldern lovag kve 158 lej Lepagénál Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen tel-jes jegyzéket.

GUNGA DIN

2 millió dol-lárba került a szédületes nagy filmnek az előállításai!

Egy Ghyssa táncestélye elé

Hat évi önkéntes szünetelés után hol-nap, szerdán este lép újra Kolozsvár kö-zönsége elé Egy Ghyssa táncművész-nő, akinek neve immár európai viszonylatban is ismeretes. Egy Ghyssa, az új modern táncművészet képviselője, aki ezen a téren Romániában iskolát csinált és jelentős si-kerekre tekinthet vissza. Ez az új modern táncművészet szakított a régi koreográfiai stílussal, amely rendszerint a zenéhez al-kalmazta a táncot és ugyszólván annak szolgálja volt. Egy Ghyssa táncművészei a régi iskola-stílustól főleg abban különböz-nek, hogy a táncszámok zenei része a tánc-kreációkhoz alkalmazkodik és nem fordít-va. Azok a pompás táncművészek, amelyek Egy Ghyssa szerdai fellépése alkalmával előadásra kerülnek, részben Arthur Klei-nernek, a kiváló bécsi komponistának alkotásai, aki Amerikába kényszerült kivándorolni, részben Franz Samhofferé, a szintén neves komponistáé. A szerda esti tánces-tély egyik legkimagaslóbb eseménye a Vil-lon-balladának művészi előadása lesz,

amelyhez Kleiner irt kísérő zenét. Egy Ghyssa kolozsvári szereplése után Buc-restibe látogat el, majd párizsi meghívás-nak tesz eleget. A kiváló táncművész-nő szerda esti bemutatója elé Kolozsvár kö-zönsége nagy érdeklődéssel tekint.

Március 15-én kezdődik az 1940. évi korosztályok sorozása. Bucarestből jelentik: Az 1940. évi korosztály sorozását intéző bi-zottság e hó 15-én kezdi meg munkálatait és azt május hónap folyamán fejezi be.

SZERENCSES Goldschmidt SORSJEGYEK.

EGYESÜLETI ÉLET

Wizo kulturdélután. A kolozsvári Wizo előadássorozatában ma, kedden d. u. pont-ban 4 órakor dr. Kasztner Rezső tart elő-adást. Az előadás a helyicsoport helyiségé-ben lesz megtartva (Str. Memorandului 13). A hölgyek minél nagyobb számban való meg-jelenését kéri a vezetőség.

Be re

A küld a gy

Varsó, március 14-én délelőtt a elött választott terpellációjára szólva, a köv-küldgyminiszter — Lengyel-ország köv-küldgyminiszter — Lengyel-or-szlovákia hos-szlovákia hos-Európa ment-mára életbevá-jekedési terü-megállapítanu megakadályoz-don használju-Másrésztől ba-hogy Lengyel-inditson be, és védelmet t — A szilés-tranzit kérdé-kérdés pedig-etikájától fü-volt alkalma-zótti kapcsol-csolatok fe-arra, hogy n-A mi magata

Ruszins-hogy Magyar-lított fel err-diplomáciai e-Ami más áll-mániával vál-jődése folyta-ló egy a Dun-tekintetében-megértés sze-egyetlen kor-ról sem tört-Sajtópropaga-nem pedig c-szág mindén-kérdést és né-gyelman kivü-gyelország m

Szovjeto-dotta Beck-szonyt terem-tiszteletben-szerződés eze-Nyilt titok-mult évben-más államok-kifolyólag. M-zetes és vilá-hülését arra,nyomait egy-Az egyik

G

Suly a b Figy

Bucaresti,Sárulesti-constantjai-lenség törté-nak a Sárul-kalmával a-teljes beérk-előtti szemé-tét. Az utó-átjutott a-kocsi azonb-A kocsi

eb

Beck lengyel külügyminiszter rendkívül fontos külpolitikai expozét tartott

A külügyminiszter a csehszlovák, a ruszinszói, a danzigi, a gyarmati kérdéstről és a zsidókérdéstről nyilatkozott

Varsó, március 13. Beck külügyminiszter ma délelőtt a szenátus külügyi bizottsága előtt válaszolt több szenátor külpolitikai interpellációjára. Csehszlovákia kérdéséről szólva, a következőket mondotta a lengyel külügyminiszter:

Lengyelország és az új csehszlovák állam között új korszak vette kezdetét. Csehszlovákia hosszú területét alkot Közép-Európa mentén és így Lengyelország számára életbevágó fontosságú tranzit- és közlekedési területet képez. Sajnálatos kellett megállapítanunk, hogy a csehszlovák politika megakadályoz bennünket abban, hogy szabadon használjuk ezeket a természetes utakat. Másrészt bárki keresi az alkalmat arra, hogy Lengyelország kárára destruktív akciót indítson be, mindig támogatást, menedéket és védelmet talál Csehszlovákiában.

A sziléziai kérdés megoldást nyert. A tranzit kérdése nyitva marad, a harmadik kérdés pedig a prágai kormány jövőbeni politikájától függ. Ami Szlovákiát illeti, már volt alkalmam a lengyelek és szlovákok közötti kapcsolatokra rámutatni. Ezek a kapcsolatok feljogosítják a lengyel nemzetet arra, hogy megértsse a szlovákok aspirációit. A mi magatartásunk ugyanaz marad.

Ruszinszói és Ukrajna kérdése

Ruszinszót illetően Beck megállapítja, hogy Magyarország, miután követeléseket állított fel erre a területre, e követelésekről a diplomáciai aktusok után sem mondott le. Ami más államok magatartását illeti, a Romániával való kapcsolataink igen pozitív fejlődése folytán elégtétellel állapíthatom meg, hogy a Duna-menti összes területi kérdések tekintetében elmélyült közöttünk a kölcsönös megértés szelleme. Ami Ukrajnát illeti, egyetlen kormány és egyetlen hatalom részéről sem történtek illetékes állásfoglalások. Sajtópapagandával állunk szemben egyelőre, nem pedig diplomáciai akcióval. Lengyelország mindenesetre figyelemmel kíséri ezt a kérdést és nem valószínű, hogy bárki is figyelmen kívül hagyhatná e tekintetben Lengyelország magatartását.

Jóviszony Szovjetországgal

Szovjetországgal szemben — mondotta Beck — igyekeztünk jószomszédi viszonyt teremteni, biztosítva a jogos érdekek tiszteletben tartását. A megnevezési szerződés ezen törekvések kifejezése volt. Nyílt titok mindenki számára, hogy az elmúlt évben bizonyos feszültség állott be, más államokkal szembeni differenciáinkból kifolyólag. Miután a mi politikánk következetes és világos, felhasználtam a légkör enyhülését arra, hogy eltöröljem ezen feszültség nyomait egy kétoldalú nyilatkozat után.

Az egyik szenátor a lengyel-német vegyes

kisebbségi bizottság munkálatai iránt érdeklődött, mire Beck a következőket mondotta:

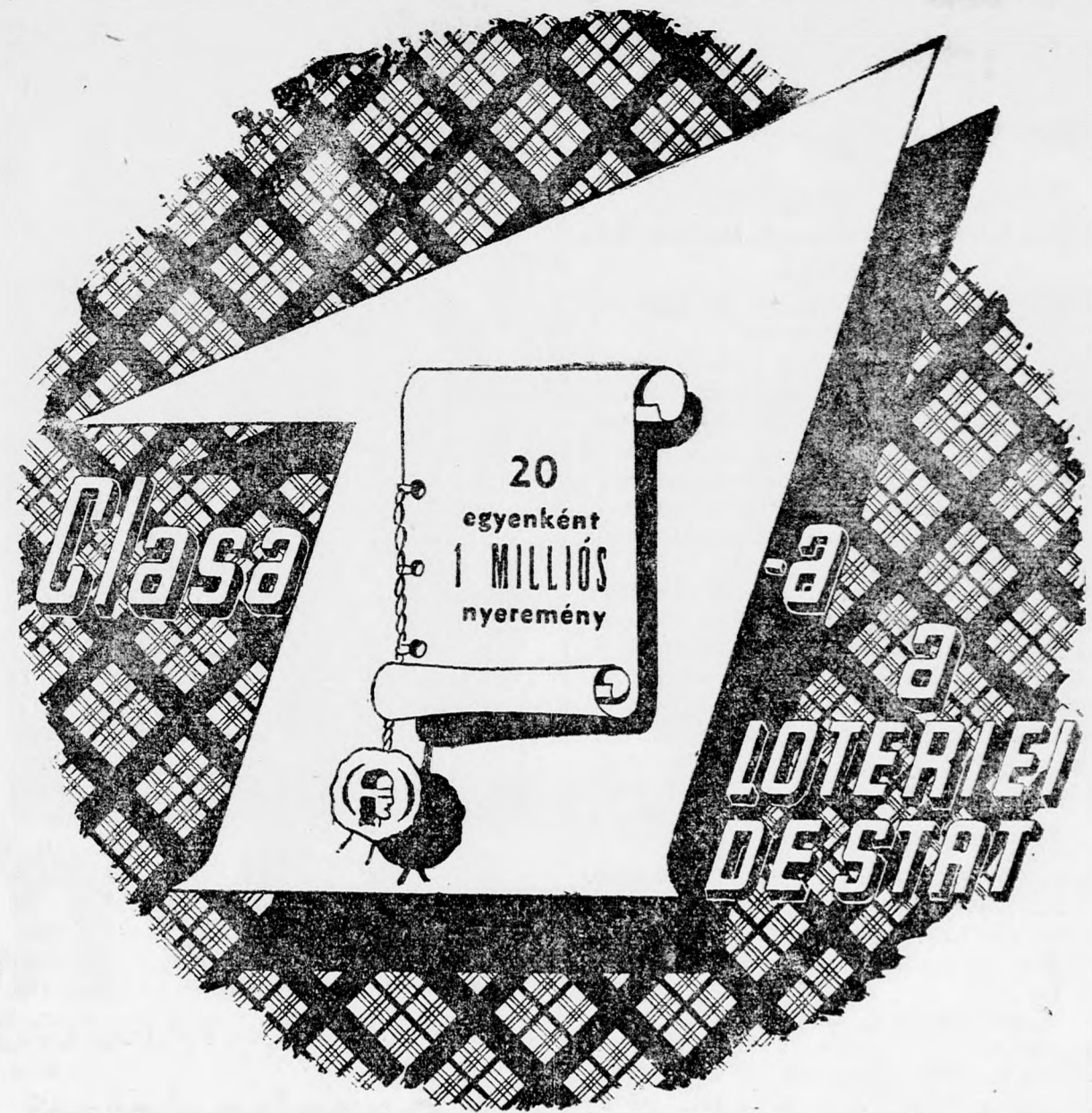
Miután a két állam politikai rendszere elkülönbözött, az illetékes közigazgatási szerveket utasítottuk arra, hogy közvetlen kapcsolatba lépjenek egymással. Ez a módszer lehetővé fogja tenni, hogy az ezzel kapcsolatosan elhangzott nyilatkozatokat a gyakorlatba átültsük. A Balti-államok területén a helyzet egészségesen fejlődik. Danzig kérdése igen bonyolult és a lengyel kormány részéről a legnagyobb jóindulat tárgyat képezi. Mi nem felejthetjük el, hogy a danzigi kikötő egy évszázad óta a lengyel tengeri kereskedelemnek köszönheti prosperálását. Danzig a Népszövetség felügyelete alatt áll egy széles előjogokkal rendelkező kormánybizottság irányítása mellett, amelynek azonban nincsenek technikai eszközei ahhoz, hogy nagy kiterjedést teljesíthessen. A Népszövetség gyengülése csak bonyolultabbá tette a helyzetet. Az alap azonban, amelyen Danzig szabadkikötő megalakult és fejlődik, állandó jellegű. Remélem, hogy a jövő ésszerű és Lengyelország érdekeivel egybehangzó megoldásokat fog hozni.

A gyarmati kérdés

Beck elmondotta végül, hogy Lengyelország kormánya behatóan foglalkozik a gyarmatiügyi kérdéssel. E kérdés súlyos és nem valószínű, hogy gyorsan megoldható volna. Mindenesetre a külföldi magatartása a lengyel követelésekkel szemben egyre jóindulatubb.

Optimizmus a zsidó kivándorlás kérdésében

A zsidó kivándorlás kérdése a Lengyelországból való általános kivándorlás keretei közé tartozik, miután Lengyelország mindig kivándorlási ország volt. Másrészt azonban e kérdésnek sajátos belpolitikai, gazdasági és társadalmi jellegzetességei is vannak. Lengyelországnak preventív orvoslásokat kell találnia, hogy helyt tudjon állni az egyre nagyobb valószínűségekkel szemben. Emlékeztetett Beck arra, hogy Lengyelország mindig felhívta az érdekelt kormányok figyelmét a veszedelemre, amelyet a zsidó kivándorlás kérdésének elhatárolása és az ezzel kapcsolatos munkálatok késleltetése jelent. Az eviani bizottság akciója tulkésan jön. A kérdést meg kell oldani egyrészt a zsidókkal, másrészt azon államokkal egyetértve, amelyek bevándorlásra alkalmas területek fölött rendelkeznek. Ezen a téren bizonyos optimizmus indokolt, mert a kérdés súlyosságát egyre jobban megértik. A külügyminiszter meglepedésének adott kifejezést afelől, hogy Lengyelországban zsidók telepítésével foglalkozó bizottság alakult és nyilatkozatát azzal fejezte be, hogy a zsidókérdésre a szennatusban, vagy a képviselőházban rövidesen visszatér.

MIERT KÉSLELTETI SZERENCSEJÉT?

Miért vár az Állami Sorsjáték IV. osztályának a húzásáig, amikor

már az I. OSZTÁLY alatt MILLIOMOS lehet?

Tekintse meg a 19. sorsjáték tervét és meg fogja látni, hogy a 36.100. összesen 50.888.000 lei értékű nyeremény között, amelyet március 15.-én osztanak szét, van:

20 nyeremény egyenként 1 millió lei értékben, 10 nyeremény egyenként 200.000 lei értékben, 70 nyeremény egyenként 100.000 lei értékben.

MÁRCIUS 15. A SZERENCSE NAPJA

a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása.

Kréta szigete közelében hajótörést szenvedett egy emigránsokat szállító hajó

Bucuresti, március 13. A Tempo közli: A constantai tengerészeti hatóságok tegnap rádiogramban értesítették, hogy a Cepo panamai lobogó alatt közlekedő gőzös, amelynek fedélzetén 700 csehszlovákiai és lengyelországi, valamint 50 romániai emigráns volt, viharba került. A hajó a kréti partokhoz

verődött, személyzetének nem sikerült kijavítani a sérüléseket. Pireuszba azonnal mentőhajók indultak a zátonyra futott hajó segítségére. Mindaddig nem sikerült megállítani, vannak emberáldozatai a hajótörésnek.

Befejeződött a magyarországi zsidótörvény-javaslat vitája

Több képviselő éles kritikát gyakorolt a javaslat fölött

Budapest, március 13. A képviselőház hétfői ülésén folytatta a zsidójavaslat vitáját. Első felszólaló, Cseh Szombati László javasolja, hogy a hadirokkantakat és a hadiárvékat vegyék ki a törvény rendelkezése alól. Bródi Ernő azt hangoztatja, hogy az emancipációs törvényt annak idején nagy lelkesedéssel szavazták meg. Majd azt fejtegeti, hogy a zsidóság nem faj, hanem felekezet.

Hubaj Kálmán nemzeti szocialista elfogadja a javaslatot, de nem tartja gyökeres megoldásnak. Reisinger Ferenc szociáldemokrata kijelenti, hogy nincs olyan keresztény magyar ember, aki helyeselné a zsidótörvény-javaslatot. Payr Hugó támogatja a javaslatot, amelynek létrehozásával a kormányparti sajtó vádolja.

Ifj. Balogh István keresztényszocialista képviselő helyesli a javaslatot, de nem tartja elégségesnek a probléma megoldására. Sulyok Dezső független kizsádapárti kép-

viselő nemcsak a kormányparti sajtót, hanem a kormányt is felelőssé teszi a zsidótörvény-javaslat létrehozásáért. Haugsulyozza, hogy az Anschluss létrejötte óta Magyarország nem tudja kivonni magát az átsugárzó áramlatok alól.

Popper Sándor szociáldemokrata képviselő élesen bírálja a javaslatot. A munkásság nem fogja engedni az üzemek bezárását. Andaházy Kasnya Béla független kizsádapárti képviselő súlyos kifogásokat emel a javaslat ellen.

Farkas István szociáldemokrata képviselő kifejti, hogy a javaslat ellentétben áll a magyar alkotmánnyal, a joggal és a humanizmussal. Az ülést ezután berekesztették és folytatását csúttörték délelőttre halasztották el, amikor Ruppert Rezső különvéleményének bejelentésére került sor. Ezzel befejeződik a zsidójavaslat általános vitája és megkezdik annak részletes megtárgyalását.

GUNGA DIN

Nagyobb mint a Bengáli! Nagyobb mint a 41-es Brigád!

Súlyos vasuti szerencsétlenség a bucaresti—constantai vonalon

Figyelmenlenségéből kisiklottak a bucaresti személyvonat egyik kocsiját: négy halott és több sebesült

Bucuresti, március 13. Vasárnap délután Sárulesti állomáson, a bucaresti—fetesti—constantai vonalon súlyos vasuti szerencsétlenség történt. A 9003. számú személyvonatnak a Sárulesti állomásra való befutása alkalmával a szolgálatos forgalmista a vonat teljes beérkezése és megállása előtt, az utolsó előtti személykocsi alatt megfordította a váltót. Az utolsó előtti kocsi még szerencsésen átjutott a váltón, az utolsó harmadosztályú kocsi azonban kisiklott és felfordult.

A kocsi romjai közül holtan húzták ki

Ana Grigore Stefan asszonyt, Dorca Jon katonát, aki a constantai légi bombázás és céllovészeti iskolához volt beosztva, Constantin Izmainanu piatra-olti földművest és egy 16—17 éves leányt, akinek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. A felfordult kocsi összes többi utasai megsérültek.

Az azonnal beindított vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért Pasa Victor forgalmistát és Draghiciu váltókezelőt terheli a felelősség.

20.000 sékelt Erdélyben ebben a kongresszusi évben!

Terjesszék a sékelt!

az ÁLLAMP

amelyet

ALÁ

P. T. T.

VÁSÁROL

alkalmat, am

a húzása lesz

május 15.-én

nyek. Méregek
erési hirdmények
és magánhirdetmé-
jelentését vállal-
Correspondentá Eco-
Buletinul Justitiei
bármely bucuresti
nyesen felkeressük.
Flókja. Calea Ma-
-11.

rszesz-bedörzöbőst

ert tordai főrabbi
5-én, szerdán lesz.
este 8 órakor egy
ársasvacsoara lesz

Knittel: Via Mala
s: Ma-Kui 280 lap
ermann: Kék szá-
Chardonne: A bol-
Kiss: Szegény em-
lej, Haslett: A tu-
lémái kve 185 lej.
ve 158 lej Lepage-
vétel. Kérjen tel-

2 millió dol-
lárba került
a szédületes
nagy filmek
az előállítás!

szerű zenét. Egyh
plése után Bucu-
párizsi meghívás-
lé táncművészne-
lé Kolozsvár kö-
el tekint.

ődik az 1940. évi
bucurestiből jelentik:
prozását intéző bi-
reg munkálatait és
fejezi be.

midt
ORSJEGYEK.

TI ÉLET

A kolozsvári Wizo-
edden d. u. pont-
er Rezső tart elő-
csoport helyiségé-
Memorandum 13)
számában való meg-

SPORT

Nem hozott meglepetést a Nemzeti Bajnokság harmadik fordulója

A Venus az aradi akadályon is tututva őrizte vezetőhelyét

Cluj, március 13. (Az Új Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság harmadik fordulója nem hozott nagyobb meglepetést. Értékes teljesítmény az FC Carpați győzelme és a Victoria döntetlenje Bucurestiben. (Ezek eredményeit vasárnapi számunkban közöltük). Kiemelkedő esemény a fordulónak az FC Rapid ploesti győzelme. Eredmények:

Venus—Gloria 1:0 (0:0). Aradon 4000 néző előtt, dr. Morar bíráskodásával a Venus a szünet utáni 25. percben lötte győztes gólját Petea révén, kapu előtti kavargásból. A Gloria-nak alkalmat volt volna a kiegyenlítésre, de Barbu egy 11-est kapu mellé lött.

Ripensia—AMTE 2:0 (1:0). Temesvárt 2500 néző, bíró: T. Iliescu. A 41. percben Dobay, a szünet utáni 17. percben Sepi a góllövők.

UDR—Kinizsi 2:0 (1:0). Resicán 1500 néző, bíró: Xifando. A 6. percben Zsizsik 11-esből, a szünet utáni 22. percben ugyancsak Zsizsik. A Kinizsi javára megítélt 11-est Losoncz mellé rugta.

FC Rapid—Tricolor 2:0 (1:0). Ploestin 4000 néző előtt, P. Vasile bíráskodásával a Rapid az 1. percben Bogdan és a mérkőzés utolsó pillanatában Auer által lött góllal győzött.

A Nemzeti Bajnokság A) állása:

1. Venus	14	10	4	0	31:9	24
2. FC Carpați	14	6	5	3	20:17	17
3. Ripensia	14	7	3	4	32:25	17
4. Victoria	14	7	1	6	28:21	15
5. Juventus	14	6	2	6	28:24	14
6. FC Rapid	14	5	4	5	32:31	14
7. AMTE	14	5	3	6	25:29	13
8. Sp. Studentesc	14	5	2	7	21:25	12
9. Kinizsi	14	4	4	6	30:33	12
10. UDR	14	3	5	6	14:20	11
11. Gloria	14	3	4	7	15:30	10
12. Tricolor	14	4	1	9	12:29	9

Nemzeti Bajnokság

Meglepetéssel indult a Nemzeti Bajnokság B) tavaszi küzdelme

Nyugati csoport:

Nagyszombat: Universitatea—HTV 4:2 (1:1). Az U szép játékkal győzött.

Nagyvárad: Törekvés—Victoria Nagyvárad 2:0 (2:0).

Márosvásárhely: Mures—Olimpia 4:0 (2:0).

Craiova: Unirea MV—Rovine Grivița 4:2 (2:1). Meglepetés!

Piski: CFR—Craiu Iovan 0:0.

Lupény: Minerul—Jiul 2:2 (2:1).

Lugos: TMAC—Vulturii 2:1 (1:1).

Keleti csoport:

Bucuresti: Makkabi—Dacia Unirea 4:0 (1:0). Turda—Lucafarul 4:2 (2:1). Unirea—Tricolor—Mociornita 5:1 (3:1).

Braila: Prahova—Franco Romana 5:4 (3:3).

Constanța: AS Constanța—ACFR 4:0 (2:0).

Kerületi bajnokság

Corvinus—Napoca 2:2 (2:1). Bajnoki. Egyenlő erők küzdelme volt a mérkőzés. Az első félidőben a vasútók, szünet után a mérkőzés csapatát támadott többet. Góllövők: Rieber (2), illetve dr. Boldur és Popa.

Victoria vegyes—KAC 1:0 (0:0). Barátságos. A győztes gólt Hegedüs rugta.

Echo—KMSC 2:1 (1:0). Barátságos. Nagy küzdelem után dönt el a mérkőzés sorsa. Góllövők: Bakos (2), illetve Tóth.

Echo—Haggibor 3:1 (1:0). Ifjúsági barátságos.

A hirdett többi mérkőzéseket az országos gyász miatt nem tartották meg.

Megővja a Sportul Studentesc a Carpați ellen elvesztett NB-mérkőzését? Bucurestiből jelentik: A Sportul Studentesc tudvaleg szombaton 2:1 arányban elvesztette NB-mérkőzését a nagybányai Carpați csapatával szemben. A bucaresti főiskolások a mérkőzés ellen óvást emelnek, mert szerintük a Carpați győztes gólját szabálytalanul érte el.

KÜLFÖLD

Budapest. Nemzeti—Ferencváros 3:3 (3:1). Elekromos—Hungária 2:1 (1:1). Kispeszt—Szolnoki MÁV 2:0 (2:0). Újpest—Zugló 4:2 (3:1). Budafok—Szurketaxi 4:4 (4:3). Phobus—Salgótarján 5:1 (5:1). Szeged—Bocskai 6:0 (2:0). Szegeden.

London. Kanada—Anglia 5:2 (1:0, 1:1, 3:1). A kanadai jégkoroncsapat londoni mérkőzésén.

Berlin. Berlin válogatott—Bucuresti vegyes (TCR—Viforul Dacia) 16:3 (8:3). Rögbi mérkőzés.

— Az idén minden reményemet birtokomba vetem. Remélem, jó termés lesz.

— Jó a birtok is, de erősítsd meg a termést meg az

ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYÉVEL

MÁRCIUS 15.-én

lesz a 19 Sorsjáték I. osztályának a húzása. Az AURORA elárusító helyeinél vásárolt sorsjeggyel

MILLIOMOS LEHET.

AURORA

SORSJEGYÁRUDA ELÁRUSÍTÓ HELYEI HELYI CIM:

Kereskedelmi Hitelbank R. T. Cluj, Piața Unirii 20.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Eggy Ghyssa klasszikus táncestélye az évad kiemelt eseménye

Evek óta nem lépett a cluji közönség elé dr. Ungárné Eggy Ghyssa, ez a kivételes tehetségű művésznő, de még jól emlékszünk előző estélyére, mely bécsi és pesti turnéja után itt is osztatlan sikert aratott. Ezúttal egészen új műsorral, új iránnyal lép színpadra. Az abszolút táncot tárja elénk, mely nem igazodik kész zenekompozíciók közt formáihoz, hanem a kreatív táncokhoz komponáltatja a kísérő hangulatot képviselő mu-

zikát. Drámai erő, elmélyedő művészi stúdium, finom báj, bravuros technika váltakoznak a gazdag műsorban. Pompás párizsi és bécsi kosztümök ragyogása egészíti ki ezt a rendkívüli előadást, mely a Davila Színházban lesz megtartva március 15-én, szerdán este. A zongorakíséretet Freund Leó neves timisoarai zongoraművész látja el, ki önálló számokkal is szerepel. Jegyek a színházi pénztárnál.

HETI MŰSOR:

Kedd: A főiskolai egyesületek Bartók—Kodály estélye.

Szerda: Eggy Ghyssa táncestélye.

Csütörtök: Molnár István táncestélye.

Szombat 9: A gyógyfalvai népszokások, énekek, táncok bemutatása. Ötven györgyfával festői viseletű nő és férfi részvételével. A szöveget Czákó János írta.

Vasárnap d. u. fél 3: A gyógyfalvaiak előadásának megismétlése.

d. u. 6 és este 9: Alhambra. (A bucaresti Alhambra revütársulat előadásai).

Szerda: Attilio Ranzato, a híres olasz hegedűművész egyetlen hangversenye.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Suez. A film megjelenik Disraeli, Liszt, Napoleon, Victor Hugo. Főszerepekben: Tyrone Power, Loretta Young, Annabella. Számozott helyek. Telefon 37-05. Előtte 2 hiraó: Metro és Fox.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Premier világszláger! A csintalan asszonyok. Az utóbbi évek legnagyobb, gigantikus rendezésű filmje. Pazar kiállítás, csipős pikantéria. Világdíjat nyert francia produkció. Főszereplők: Jean Murat és Françoise Rosay. A film előtt a legfrissebb világhírű.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Vörös orchideák. Az utóbbi évek legsikerültebb képműve. Egy állam hadfelszerelési terveit folyik az ádáz küzdelem, melyben a főhős az utolsó pillanatban menekül meg a biztos haláltól. Főszerepekben: Olga Tchechova, Albert Schönhals, Camilla Horn.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

Svéd Sándor, a világhírű magyar énekes egyetlen extraszuper filmje: Mária nővér. Főszereplők még: Jávai Pál, Vaszary Piroksa, Stolz Hilda és Halmay Tibor. II. A Titanic óceánjáró hajó katasztrófája. Charles Boyer-rel. III. Hiraó. Jön: Eggerth Márta és Jan Kiepurá.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Férjfogás. Bizar amerikai vígjáték, fordultós cselekményrel, melynek minden jelenete nevetésre készíti a nézőt. Főszerepekben: Chatherine Hepburn, Cary Grant.

RIO MOZGO MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor két sláger! I. Vladia Corsacova. Oroszul beszélő társadalmi dráma. Fősz.: Vladimir Gardin és M. Vasiliev. II. A gangster bosszúja. Izgalmas gangster dráma. Fősz.: Patt O'Brien és Margaret Lindsay. III. Journal.

Következő műsorunk: Botrány az Operában. Fősz.: Marx testvérek. II. Az ördög leánya.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, március 14.

BUCURESTI. A rádió Miron Cristea patriárka-miniszterelnök elhalálása miatt csak hírek közöl.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 15.35: Hírek. 18.10: Fuvolaszámok. 19.50: Beszkárt-zene. 19.50: „Hubay dalok és hegedűszámok”. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése: „Falstaff”. Vig-opera. 21.10: Hírek. 22.15: Hírek. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból? Szófia. 20.30: Rádiózenekar. Toulousé. 20.15: Operarészletek. Zágráb. 21: Opera.

Szerda, március 15.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhiraó, reggeli hangverseny, időtartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhiraó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Luca zenekar. 19: Időszaki anyagok. 19.15: Jianu fuvósötös. 19.45: Szimfónikus változatok (Cortot hangleme-

zek). 21.35: Operaelőadás közvetítése az Operaházból. A szünetekben: Hírek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. — Utána: Közlemények.

Budapest I. 9.10: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Cigányzene. 14.40: Hanglemezek. 16: Katonazene. 17.40: Budapesti Hangverseny Zenekar. 19.30: „Boka Rozália lakodalma”. Előadás cigányzenével. 20.30: Sporteredmények. 20.40: „A zenélő óra”. Színmű. 22.40: Hírek. 23: Operaházi zenekar. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek. Szófia. 20.30: Carmen, Bizet operája. Varsó. 22: Chopin-művek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 1 lej. Allástkeresők, üdülők és fürdőhirdetése, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előfizetés mellett közzéteszünk. Jelzés levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

FÜGGÖNYEINK, AGYTERITŐINK NÉLKÜLÖZHETETLENEK HUSVÉTNAK REMÉNYTELŐ UNNEPI HANGULATAHOZ. Valódi vert csipkeszővetből. KIVANT MÉRTEBEN „DER-BESO” függönykellécszaküzletben. Gólya áruház feletti emeleten.

Hotel pensio, bérlet teljesen berendezve, központ, betegség miatt azonnal adadó. Előnyös fizetési feltételek. Közvetítők kerestetnek. Zell Brasov, Nicolae Iorga 2.

Különbejárati butorozott szobát keresek két személy részére fürdőszobahasználattal. Ajánlatokat „Aprilis 1” jellegére a kiadóba kérek.

Keresek azonnalra fűszerben, csemegében jól képzett, gyors kiszolgáló segédet. Nyelvtudás és eddigi működési hely megjelölésével sajátkezüleg írt ajánlatot fényképpel ellátva kér Burma Timisoara IV.

A temesvári Zsidó Klub vendéglői üzemére bérletet keres. Érdeklődni lehet: Timisoara I. Str. Mocioni 8. Telefon 35-44.

Pénztársat keresek tartományi székhelyen régóta fennálló rőfös divattüzlethez. Megkereséseket „Becsület” jellegére a kiadóhivatal továbbít.

500—600.000 lej Clujon előkelő, bevezetett divattüzelés társat vagy finanszírozót keres. Ajánlatokat teljes címmel „Csakis komoly ajánlat” jellegére a kiadóba kérek.

Kiadó 2 parkettes szoba mellékhelyiségekkel. Str. Barițiu 10.

Garzonlakás fürdőszobával központi fűtéssel kiadó. Str. Clemenceau 5/2.

Villany-, víz- és lakatosmunkát leggyorsabban és legpontosabban Páll Bertalan szerelőnél kaphat. Str. Xenopol 25. Telefon: 20-14.

Egy négyágu komplett sörfőjtőgép berendezés eladó. Wilhelm Naftali Blaj.

Eladó finomkivitelű ebédő, háló, kombinált szekrények, recamié, modern fotel. Műasztalos Kleinberger, Fr. David 3.

Engross raktár, modern építkezés, azonnalra is kiadó. Regele Ferdinand 21. Ugyanott kiadó uccai üzlethelyiség. Farkas borkereskedőnél.

Sadchent keresek Cluj területére. „Négyezer honorárium” jellegére a kiadóba.

Megbízható nő havonta három napi munkáért kis szobát keres. Str. Capitan Ignati 18. Ilona.

Szép, intelligens leányt, eivált asszonyt hozománnyal vagy jövedelmező ingatlanal, megismerne huszezer biztosjövödelmü, jómegjelenésű kereskedő intellektuel. Fényképes leveleket „Ideális férj 31” a kiadóba.

Elvesztettem szombat este a Haggibor—Wizo teán egy piros selyemsálát. Becsületes megtaláló illó jutalomban részesül a kiadóban.

Társat keresek régi, központban levő üzletemhez tőkehozzájárással. Válasz: „Jövedelmező” jellegére a kiadóba.

Háromszobás komfortos, napos villalakás május 1-re kiadó. Gelu 10. Telefon 37-76. Megtekinthető d. e. 12—1-ig, d. u. 4—6-ig.

A harmincéves „Hájt”

A varsói „Hájt” című igen elterjedt jiddis napilap nemrég ünnepelte fennállásának harminc éves jubileumát. A lap szerkesztősége ebből az alkalomból rendkívül gazdag tartalmú albumot adott ki.

329 oktávoldálnyul héberbetűs impozáns kötet, amelyet ha nem tartkítanak egy szerű arcképanyomatok, a be nem avatott könnyen talmudfóliánsnak, vagy legalább egy héber teológiai műnek ítélné, bevédes beszámoló e híres és elterjedt jiddis napilap multjáról és benne megkapjuk egyuttal egy nagy zsidó népközösség történetének egy-egy részletét és különösen bepillantást nyerhetünk az ottani zsidó népi élet szellemi kohójába azon kimagasló egyémségekről való megemlékezés, vagy munkáik közlése révén, akik a „Hájt” gárdájához tartoztak és tartoznak.

A jubilaris bizottságnak tiz diszelnöke, hat elnöke és 46 tagja volt és köztük ilyen neveket olvashatunk: Salom Asch Nizza, D. Ben Gurion Jeruzsálem, prof. S. Brodetsky London, dr. Nachum Goldmann Genf, J. Grünbaum Jeruzsálem, dr. Jakob Wigodsky Vilna, prof. dr. M. Balaban Varsó, rektor A. Weiss Varsó, prof. dr. J. Brutzkus Párizs, Ab. Goldberg Newyork, dr. A. Hantke Jeruzsálem, H. Farbstein Jeruzsálem és még számosan.

A jubileumi szám technikai munkálatai két szedő vállalatot, négy nyomdai és két grafikai műintézetet foglalkoztattak. A „Hájt” című jiddis napilap, melynek első száma 1908 január 22-én jelent meg, S. J. Jáckán és Noé és Nehemia Finkelstein alapították, akik közül az első már nem élte meg a jubileumot. A szerkesztőségnek ez idő szerint 45 tagja van és a bel- és külföldi levelezők és munkatársak száma 24. A kiadóhivatal 40 tisztviselőt foglalkoztat és ugyanannyi a szedők és nyomdászok száma.

A zsidó társadalomhoz intézett felhívásban a jubileum rendező bizottsága rámutat azon körülményre, hogy az 1938-ik év jubilaris jelentőséggel bír a jiddis sajtó életében, mivel 30 évvel ezelőtt lett meg alapítva a szószék, melyről a nyomtatott zsidó szó utat tört a legszélesebb olvasó körökig és amely a jiddis újságot az újjáéledő zsidó nép hasznos harc eszközüvé tette. A „Hájt” annak köszönhetette áttűtő erejét sikereit és addig még jiddis lapnál nem tapasztalt óriási népszerűségét és terjedését, mert ismerte a tömeg lélektanát és a zsidó élet problémáit becsületesen felkarolta. Miután a zsidó uccában hallatlan népszerűséget és bizalmat élvezett, a Hájt minden erejét latba vetette a zsidó nemzeti gondolat érdekében, amelynek számára a keleturópai zsidó államokban sok millió zsidót nyert meg hívóul. A „Hájt” 30 éves története — mondja a felhívás — egy a lengyelországi és keleturópai zsidóság újjászületési mozgalmának történetével, mert nincsen a három évtizedet felölelő mozgalmas korszak zsidó életének olyan része, vagy zugocskája, ahol nem volna felismerhető a „Hájt” hatása, vagy befolyása.

A zsidó népelet egyik főveszedelmének, az asszimilációnak végpusztulása és a zsidó népi demokrácia győzelme, a történeti jelentőségű események, amelyek teljesen megváltoztatták a zsidó társadalom arculatát, jelentős részben a „Hájt” működésének eredményei, amely a legnagyobb bátorssággal és kitartással ostromolta a gátló mentalitás végvárát és a zsidó néptömeget nemzeti öntudatra ébresztette. De az olvasók politikai-társadalmi nevelésén kívül a „Hájt” kulturhivatást is végzett, mert magához vonzotta a legjobb jiddis írókat és így előmozdította, hogy a zsidó művészet szava is behatoljon a zsidó néptömegbe és így az megértője és felvevője legyen a modern zsidó kultúrának. Megbecsülhetetlen szolgálatokat teljesített ez a jiddis napilap a háboru utáni két év-tizedben az által, hogy központi szerve lett Lengyelországban a zsidó népi mozgalomnak és a Palesztina újjáépítésére irányuló törekvéseknek. A mai nehéz időkben pedig felvidítja és vigasztalja a gondterhes zsidó lelkeket, bátorítja önségélyre és megtanítja a mai nemzedék terhes hivatásának elviseelésére.

A. Einhorn szerkesztő „Harminc év

után” című vezércikkében, mint egyike ama keveseknek, akik a „Hájt”-nak alapítása óta munkatársai, az okokat magyarázza, melyek e jiddis napilap életképességét előidézték. Szerinte ez volt az első jiddis újság Európában, amely tisztában volt vele, hogy miért és mi ellen kell küzdeni. És ennek gyakorlati alkalmazásaként a következő cikkében dr. A. Kleinbaum szerkesztő azonnal megvonja a „Hájt” jövőző feladatának körvonalait. Az oroszországi és németországi zsidóság likvidálása után a lengyelországi zsidóság lett a zsidó népi öröknek legnagyobb gyűjtőmedencéje, ahonnan nagy chaluc és kivándorló tömegek fognak Palesztinába menni és a szellemi értékek nagy áradata fog áramlani az anyagilag jobban felkészült amerikai zsidóság felé. A „Hájt” harcolni fog minden erejével a palesztinai zsidó állam megteremtéséért és annak megerősítésével kapcsolatban a lengyelországi zsidók politikai, gazdasági és kulturális helyzetének fenntartása érdekében. A „Hájt” továbbra is a nagy cionista ideálként fog megalkuvás nélküli határozottsággal küzdeni, mert különben a zsidóság egyénileg és fajilag az elmerülés veszélyének van kitéve.

A lap halottjairól Nehemia Finkelstein ír meglehangú megemlékezést. E sorokból, valamint az elhunyt munkatársak arcképcsarnokából tudjuk meg, hogy milyen ki-

váló gárdája volt a multban is a „Hájt”-nak, amely állandó munkatársai között sorolhatta fel Mendele Mocher Szfornimot, J. L. Perezet, David Frischmant, Solem Alechemet, S. Frugot, sőt Nachum Sokolovot is, aki élete utolsó éveiben rendes cikkírója lett a „Hájt”-nak. Felette érdekesek az említett nagyírú zsidó írók életéből közölt feljegyzések.

Természetesen más írók tollából is közöl a jubilaris szám érdekes emlékcikkek a lap történetével kapcsolatban és ezek között olvassuk dr. Irene Kruk írónő reportját egy Maxim Gorkijnál tett látogatásáról.

Az emlékcikkek után a könyv tudományos és szépirodalmi dolgozatok tárháza. Kiváló jiddis stilszták publicisztikai tanulmányaikban felgöngyölitik a lengyelországi zsidóság történeti, gazdasági és kulturális problémáit, valamint a palesztinai kérdéseket is és jeles költők és írók verseiből és prózamunkáiból megismerjük a jiddis kultúra legmagasabb fokát. Salom Asch, a világhíre emelkedett jiddis író „Fejezetek egy új regényből” cím alatt közöl egy regényes rajzot. A romániai zsidó publicisztikát dr. Mayer Ebner képviseli a romániai zsidóságról írt tanulmányával.

Végeredményében megállapíthatjuk, hogy a „Hájt” jubileumi albuma becses adaléka a jiddis nyelvet beszélő zsidó tömegek szellemi erejének és tanulságos olvasmány azok részére, akik a jiddis nyelvet érteni és méltányolni képesek.

Dr. Stern Mór

KÖZGAZDASÁG

Április 20. után adják ki a második évnegyedre szóló importengedélyeket

Az emelkedő exportunk a második évnegyedre az import növelését teszi lehetővé

Bucuresti, március 13. Megirtuk, hogy a második évnegyedre szóló importkérdéseket március 10—31. között fogadja el a külkereskedelmet irányító igazgatóság és ezen az alapon az ilyen kérések átvétele már meg is kezdődött. A kérések elbírálását és a kvóták megállapítását április 1—15 között végzik el és április 15. után kerül sor a kvótaemelésekkel és új kvóták engedélyezésével kapcsolatos kérések elintézésére, míg a második évnegyedre szóló importengedélyek kiadását április 20. után kezdik meg.

Megbízható helyről nyert értesüléseink szerint bizonyos esetekben kvótaemelésekre is sor fog kerülni, mivel — az export emelkedése következtében — a devizadis-

ponibilitás nagyobb, mint az első évnegyedben. Ugyanis a januári és februári exporteredményeknél kedvezőbb a márciusi és további emelkedést várnak. A hivatalos statisztikák szerint ez év első két hónapjában 2 milliárd 785 millió lej értékű árut importáltunk, 374 millióval kevesebbet, mint az 1938. év első két hónapjában. A januári és februári exportunk értéke több, mint 4 milliárd lej értékű volt, 993 millió lej értékűvel több mint az 1938 hasonló időszakában. Ez év első két hónapjában tehát 1 milliárd 216 millió lej összegű aktívum mutatkozik külkereskedelmi mérlegünkben, amely aktívum lehetővé teszi a második évnegyedre szóló importkvóták emelését.

A Jegybankhoz 21.49 kg. szinaranyat szolgáltatottak be február utolsó hetében

A Banca Nationala február 25-i hetikimutatása szerint február utolsó hetében az aranybányák 21.49 kg. szinaranyat szolgáltatottak be, 3.295.696 lej értékben, amellyel az ércfedezet összege 18 milliárd 308 mil-981.615 lejre emelkedett. A forgalomban levő bankjegyek összege 18,5 millióval 33 milliárd 963.401.520 lejre csökkent, míg a látra szóló kötelezettségek (girószámlák) végösszege 109 millióval növekedett, vagy

is a bruttó bankjegyforgalom emelkedése 90,5 millió lej. A fedezeti arány 0,7 ezreléssel 38,32 százalékra csökkent. Az import fedezésére szolgáló devizakészlet 26 millió lej értékűvel 310.912.985 lejre, a klíringszámlák aktív számlái 12,5 millió lej értékűvel 541.848.426 lejre csökkentek. A kereskedelmi váltótárca 29 millióval 10 milliárd 543.411.821 lejre csökkent.

Iparpártolási kedvezmények

A nemzetgazdasági minisztérium kebelében működő legfőbb iparügyi bizottság az alább felsorolt kérések ügyében adott kedvező véleményezést:

Nuși Calamarcu Cernei (Arad megye) községbeli malomtulajdonos megkapta azokat a kedvezményeket, amelyeket malma előző tulajdonosa is élvezett.

Az „Imper” fűrészüzem, Imper (Csik megye) engedélyt kapott, hogy iparpártolási kedvezményeit az áthelyezett üzeméi is hasznosíthassák.

A brassói I. A. R. repülőgépgyár ipar-

pártolási kedvezményeit új gyártmányaira is kiterjesztették.

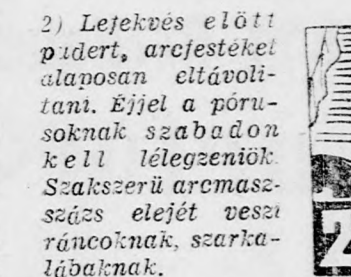
A fentiekben kívül számos ókirálysági és bukovinai üzem iparpártolási kedvezményeinek megvonására tett indítványt a nemzetgazdasági minisztérium kebelében működő legfőbb iparügyi bizottság.

Minden munkaadó április 30-ig munkásai és alkalmazottai részére gázmaszkot köteles rendelni. Megirtuk, hogy a passziv védelemlről szóló törvény szerint minden munkaadó összes munkásai és alkalmazottai részére április 30-ig gázmaszkot köteles rendelni, az illetékes kerületi munkásbiztosító pénztárján. A rendeléssel egy-

MI A HELYES?

1) Rossz időben az arcot krémmel bekenni. A szélek, csőnek, húnak szabadon kitett arcból különben érdes és repedezett lesz.

2) Lejekvés előtt pudert, arcfestéket alaposan eltávolítani. Ejjel a pórusoknak szabadon kell lélegezniük. Szakszerű arcmasszázs elejét veszi ráncoknak, szarkalábaknak.

A FOLTOS, PATTANÁSOS ARCBŐRNEK

Igen gyakran székrekedés az oka. A székrekedés folytán előálló, a szervezetre káros anyagok az arcból könnyen foltokat, kiütéseket, pattanásokat okozhatnak. Ilyen esetekben semmilyen szőpítőszer sem használ, csak hashajtó, első sorban a nagyszerűen bevált Artin-dragée. Artin kitisztítja a beleket, eltávolítja a szervezetből a mérgező anyagokat, miáltal újra visszatér az arc bőr eredeti tisztasága. Az Artin hatása enyhe, de biztos.

Artin

megszünteti a foltos, pattanásos arc bőrt.

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

idejüleg minden munkaadó köteles a gázmaszk árát (cca 600 lej darabonként) a kerületi munkásbiztosító pénztárhoz előre befizetni. Az így befizetett összeget a munkaadó alkalmazottaitól és munkásaitól hat hónap alatt, havi száz lejes részletekben levonhatja, vagyis végeredményben a gázmaszk ára a munkást és az alkalmazottat terheli, kivéve a tanoncokat, akik részére a munkaadó a saját költségére köteles gázmaszkot beszerezni. A kerületi munkásbiztosító pénztárak a gázmaszkok beszerzésének adminisztrálására külön osztályokat szerveztek. Aki április 30-ig a gázmaszkokat meg nem rendeli és ki nem fizeti, a törvényben előírt súlyos büntetésben részesül.

Anglia eddig 20.400 vagon búzát vásárolt az ezévi termésből Romániában. A mult évben megkötött román-angol külkereskedelmi egyezményben Anglia először 20.000 vagon, később további 400 vagon román buza vásárlására és átvételére kötelezte magát. Az angol cégek ezt a mennyiséget már felvásárolták és tulnyomó részét már el is szállították. A kormány akciót indított, hogy az angolok további buzamennyiségeket vegyenek át az idei buza termés fölöslegéből.

Zürichi árfolyamok (március 13.): Márka 176,45, holland forint 233,50, dollár 439,68, font 20,62, francia frank 11,66, olasz lira 23,14, csehkorona 15,75, pengő 87,25, dinár 10, lej 3,37, zloty 83, belgas 74.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.17—143.24
font	662.40—672.70
palesztinai font	663.00—673.44
holland forint	75—76.18
svájci frank	32.15—32.64
francia frank	3.57—3.78
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csehkorona (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai lanyhábbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1740—1760
angol font, 30%-os szabadkvóta	1650—1680
angol font, 20%-os kvóta	1340—1350
angol font, 40%-os kvóta	1015—1030
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	186
dollár, 30%-os szabadkvóta	360
svájci frank, 30%-os kvóta	79—81
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.55
belgas (kliring)	57.70
belgas, 15%-os	61.70
svédkorona, 30%-os kvóta	90

UJ KELET *Legújabb hírek*

Tiso és hívei Berlinbe utaztak Hitlerhez

Németország nyíltan beavatkozik a szlovákiai válságba

Seys Inquart szervezte a szlovákok „függetlenségi” mozgalomát. A lemondott szlovák miniszterek a bécsi rádióban Hitler védnökségét reklamálik. Kampóskeresztes zászló az iglói városházán

Pozsony, március 13. A csehszlovák válság egyre súlyosabb formát ölt, jóllehet a prágai központi kormány nagy erélyről tett tanúságot a válság megoldása tekintetében. A helyzetet nyilván az a körülmény súlyosítja, hogy Németország nyíltan állást foglal a viszályban és egyre aktívabb szerepet játszik az események alakulásában, sőt egyes hirdások szerint a német kormány formális beavatkozásra készül.

Miután Sivák szlovák miniszter kormányalakítási kísérlete meghiusult, Hacha köztársasági elnök Sidor államminisztert nevezte ki Szlovákia miniszterelnökévé. Ezzel kapcsolatosan a CTK hivatalos távirati iroda a következőket jelenti: „Az szlovákiai kormányválság viszonylagos gyors megoldása Hacha köztársasági elnök erőfeszítésének az eredménye. Az új kormány elnöke Sidor, aki — mint ismeretes — Hlinka páter politikai

örökösének tekinthető és aki teljes egészében igyekszik a szlovák nemzeti eszméket megvalósítani.”

Sidor szlovák miniszterelnök hétfőn délelőtt békétárgyalásokat kezdett a szlovák radikálisokkal, amelyek azonban nem vezettek megegyezésre. Sidor hétfőn reggel megbeszélést folytatott Tiso volt miniszterelnökkel is, akit igyekezett meggyőzni arról, hogy a Prágával való együttműködési politika a legtöbb előnyt biztosítja Szlovákia számára. Ez a megbeszélés sem végződött pozitív eredménnyel. Nem valószínű, hogy a radikálisok lemondanának a független szlovák állam megteremtésére irányuló akciójukról. A Hlinka-gárdát hétfő estére nagygyűlésre hívták egybe.

Fritz Nováket, a szlovák kormány új igazságügyminiszterét, Pozsonyba érkezése alkalmával ellenséges tüntetések fogadták.

kérdés politikai vonatkozásairól. Minden arra mutat, hogy hivatalos körökben valami készül. A politikai vezetők váratlanul visszatértek szabadságukról.

Hitler nem ment Bécsbe — német csapatok vonulnak Ausztria felé

Hitler előzetes terveivel ellentétben, nem ment el Bécsbe, hogy résztvegyen az Anschluss évfordulójának megünneplésén. A Reuter szerint azért maradt a fővárosban, hogy állandó kapcsolatban lehessen a csehszlovákiai eseményekkel.

Német csapatok és pártszervezetek vonulnak Ausztria felé. Illetékes körökben arra hívatkoznak, hogy ezek a csapatösszeállítások a nagy katonai parádával állnak összefüggésben, amelyet az Anschluss évfordulója alkalmából Bécsben rendeznek.

Iglóban kitűzték a kampóskeresztes lobogót

Pozsony, március 13. A német távirati iroda jelenti: Hétfőn reggel Iglóban súlyos incidens játszódott le cseh csendőrség és a német nyugdíjasok egy csoportja között, akik tüntettek, mert két hónap óta nem kapták meg nyugdíjukat. A cseh csendőrök szuronyral támadták rájuk és többeket megsebesítettek, kettőt súlyosabban. Egy másik incidens Gieshübelben játszódott le, Igló mellett, ahol a cseh csendőrök rálőttek egy német csoportra és többet közülük megsebesítettek.

Prágából jelenti a Reuter, hogy Iglóban, ahol jelentős német kisebbség lakik, komoly incidens játszódott le. Számos német gyült össze a városháza előtt és egy adott pillanatban sikertült az épületre kitűzni a kampóskeresztes zászlót. A cseh csendőrök közbeléptek, három csendőr és két német tüntető könnyebben megsérült.

Németellenes tüntetés Brünben

A DNB jelentése szerint egyébként szombaton és vasárnap is súlyos zavargások voltak Szlovákiában, sorozatos összetűzések a cseh katonaság és a Hlinka-gárda között, a Völkischer Beobachter pedig olyan híreket közöl, melyek szerint a cseh katonaság és a csendőrség több helyen megtámadta a szlovákiai német lakosságot. A németek önkéntes védőrségeket alakítottak. A szlovenszki németek vasárnap délelőtt ülést tartottak Pozsonyban és állítólag bombamerényletet követtek el a gyűlés ellen, a bomba azonban nem robbant fel. Bomba robbant ezenkívül a pozsonyi köztársasági téren is. DNB szerint Brünben heves németellenes tüntetések voltak és a tüntetők állítólag Benes visszahívását követelték. Ezzel kapcsolatosan a német lapok hatalmas cikkeket közölnek a „cseh brutális terrorizmusáról” és súlyos következményeket helyeznek kilátásba.

A Hlinka-gárda főnöke: „Szlovákiát Hitler oltalma alá!”

Pozsony, március 13. Murjos, a Hlinka-gárda vezérkari főnöke, hétfőn reggel megbeszélést folytatott Sidorral, akit azzal vádolt, hogy elárulta a független Szlovákia ügyét és azt kérte tőle, hogy mentse fel hűségesküje alól. Sidor ezt visszautasította, mire Murjos Bécsbe utazott, ahonnan hétfőn délután a rádióállomáson keresztül felhívást intézett a Hlinka-gárda tagjaihoz. Murjos egy Hitler oltalma alatt álló független Szlovákiáról beszélt és felhívta a Hlinka-gárda tagjait, hogy készüljenek fel egy élethalálharcra.

Ugyancsak beszédet mondott a bécsi rádióban Durcsánszki volt szlovák miniszter is, aki többek között kijelentette, hogy a döntő elhatározás történelmi pillanata közeledik. Nemsokára eljön Szlovákia felszabadításának pillanata. Szlovákia Hitler kancellár védelme alá helyezi magát. Szlovákia küldetése az, hogy hidat képezzen Németország és Kelet-Európa között. A Hlinka-gárda tagjai nem hisznek a jelenlegi szlovák kormányban.

Tisót Hitlerhez hívták

Prága, március 13. Az Havas jelenti: Tiso volt szlovák miniszterelnök meghívást kapott Hitleről, hogy utazzék Berlinbe. Tiso hétfőn délelőtt elutazott a német fővárosba. Utjára Daniel pozsonyi német konzul és Karmazsin, a szlovákiai németek vezetője kísérték el.

Seys Inquart irányítja a szlovákiai zűrzűlést?

Pozsony, március 13. A pozsonyi és prágai diplomáciai körökben olyan hírek terjedtek el, hogy Németország diplomáciai úton akar beavatkozni a Prága és Pozsony közötti ellentétek miatt támadt kérdésbe. Ezt igazolni látszik az a tény, hogy vasárnap éjszaka Pozsonyba érkezett Kettler német birodalmi államtitkár, aki hosszasan tárgyalt egy nagy szerepet játszó politikussal. A hírforrás egyelőre nem nevezte meg ezt a politikust.

London, március 13. Az angol sajtó nem tartja kizártnak, hogy Németország esetleg diplomáciai vagy katonai intervencióval fog élni a szlovenszki helyzet elmérgesedése miatt. Szlovenszki körökben egyébként a helyzet még mindig nyugtalanságra ad okot.

Az angol sajtóban élénk nyugtalanságot keltett a szlovákiai események alakulása. Nyilvánvaló — írja a Times prágai tudósítója —, hogy a szlovák szeparatisták az elkövetkező legnagyobb támogatásban részesülnek Bécs részéről. Egyesek tudni vélik, hogy Seys Inquart személyes tervet dolgozott ki a csehszlovák kérdés megoldására. A News Chronicle pozsonyi tudósítója a következőket írja:

— Veszélyesen valószínűnek látszik, hogy az összeesküvő szlovák politikusok akár tapasztalatlanságból, akár árulásból idegen hatalmak flútyára táncolnak és a szlovák szabadság nevében ténylegesen lemondtak a München után szerzett függetlenségéről. Most

minden attól függ, hogy mit akar csinálni a német kormány.

Berlin a Tiso-kormányt tartja alkotmányosnak

A Times berlini tudósítójának jelentése szerint Németország a Tiso-kormányt alkotmányosnak tartja. Nincs kizárva, hogy a német kormány követelni fogja, hogy Csehszlovákiát három föderációban egyesített független államra alakítsák át, amelyek külpolitikai és kereskedelmi kérdésekben Németországgal szoros egyetértésben járnának el. A Manchester Guardian szerint a csehszlovákiai események azt bizonyítják, hogy a müncheni egyezmény csak a kezdetét jelentette Németország kelet és délkelet felé való előnyomulásának. Ennek utóján Szlovákiát és nem Magyarországot választották. A jelenlegi csehszlovákiai válság szabályozása nem húzóhatik el soká. E válság a német birodalomnak a Duna-medencében való előnyomulása útjában képez újabb etapot.

Prága demarsra készül Berlinben

Prága, március 13. A Reuter jelenti: Politikai körök tudni vélik, hogy a csehszlovák kormány demarsra készül Berlinben a bécsi rádióállomás és egyes német lapok csehellenes magatartása miatt.

Ugyancsak a Reuter ügynökség jelenti Berlinből, hogy a német kormány a szlovák kérdésben rendkívül energikus demarsra készül a prágai kormányval. A német sajtó utasítást kapott arra, hogy különösen hangszólózza ki egyes németek letartóztatását, a német tulajdon fenyegetett helyzetét és csak másodsorban számoljon be a szlovák

Könyv-árleszállítás

A következő 5 db. könyv 300 lej helyett 120 lej beküldése ellenében kapható amíg a készlet tart. Héber-magyar-német szótár 5000 szó. Erdély zsidói Szabó Imrétől. Zsidó szertartási rituális szabályok Schulchan Aruch kivonat. Zsidó Szentély könyve nők részére. Haggadah magyar fordítással. Megrendelhető: ROENZWEIG ANTAL könyvkereskedésében Cluj, Piața Mihai Viteazul 33. sz.

Pozsony, március 13. Karmasin, a szlovákiai németek vezetője tegnap nyilatkozatot adott a sajtó munkatársainak.

— Kötelességem, — mondotta, — hogy teljes mértékben öröködjem a szlovákiai németek biztonságáért. Az utóbbi napok során egész sereg kormány alakult és mi jóformán alig tudjuk, hogy melyik tulajdonképpen a jogszerű. Ahhoz kétség sem férhet, hogy Tiso miniszterelnököt és kormányát a legteljesebb törvényesség keretei között állították az ország élére. Ennek idején ugyanis a parlament elnöke jelölte ki a kormány tagjait és a törvényhozás egyhangúlag hozzájárult kinevezéséhez. Az új kormányról még nincs sok mondánivalónk. Az azonban bizonyos, a németek nyugodtak, mert tudják, hogy ha a legcélszerűbb sérelem érné őket, módomban állana Hitler vezér és kancellárhoz fordulni segítségért.

Az amerikai szlovákok a szeparatisták ellen

Prága, március 13. (Rador). A Ceteká jelenti, hogy a szlovák liga, amely az Amerikában élő szlovákok legfontosabb szervezete, vasárnap táviratot intézett Karel Sidor miniszterelnökéhez, azt tanácsolva neki, helyezkedjen szembe minden olyan kísérlettel, amely Szlovákiának Csehszlovákiától való elszakítására irányul. A táviratot Josef Husak, a pittsburgi egyezmény egyik aláírója küldte.

A Reuter szerint dr. Hletko, az Amerikában élő szlovákok egyik vezetője, aki az elmúlt héten látogatást tett Szlovákiában, táviratot küldött Prágába és Pozsonyba közölve, hogy az amerikai szlovákok egyhangúan a szlovákoknak és cseheknek a szövetségi állam kebelében való további együttműködése mellett foglalnak állást és elleneznek minden szeparatista mozgalmat.

Hitler be akar vonulni Szlovákiába

Prága, március 13. Prágában úgy tudják, hogy a szlovákiai események mögött négy ember áll: Tiso, Seys Inquart, Durcsánszki és Karmazsin. Cseh körökben attól tartanak, hogy amennyiben nem sikerülne a megegyezés úgy az események kiszámíthatatlanul komoly fordulatot vehetnek.

A News Chronicle tudni véli, hogy Hitler nek szándékában áll bevonulni Csehszlovákiába. Tegnap a bécsi hajón — írja a lap — nagymennyiségű fegyvert szállítottak Pozsonyba, amelyet egyes híresztelések szerint már szét is osztottak a német lakosság között.

Párizs, március 13. A francia fővárosban nagy nyugtalanságot váltottak ki a szlovák események. Francia politikai körök tudni vélik, hogy Németország közbelépésére határozta el magát. Erre vall az, hogy a német határ mentén rohamosztagos csapatokat vontak össze. Párizsi jelentés szerint Berlin jegyzéket intézett a cseh kormányhoz, amelyben közli, hogy az új csehszlovák határokat csakis a következő feltételek mellett hajlandó garantálni:

1. A csehszlovák hadsereg létszámának lecsökkentése.
2. Külpolitikai téren semlegesség fogadása.
3. Csehszlovákia adja át aranykészletének egy részét Németországnak.
4. A zsidótörvény éltelvétele.
5. A kisebbségek jogainak biztosítása.

Budapest, március 13. A 8 Órai Újság jelenti, hogy Hodzsa Milánt, a volt csehszlovák miniszterelnököt budapesti követté nevezték ki.

Budapest, március 13. Teleký Pál miniszterelnök hétfőn meglátogatta a Verebély-klinikán betegen fekvő gróf Csáky külügyminisztert. A látogatás a csehszlovákiai eseményekkel van összefüggésben.

Párizst, március 13. Bonnet külügyminiszter hétfőn kihallgatáson fogadta Phipps párizsi angol nagykövetet, majd felkereste Daladiert, akivel hosszasan tanácskozott.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

Használjon tiszta sajtolt szeszélesztőt

Kerülje a pótszereket, melyek káros erjedéseket okoznak